

[tv-gids](#)[programma's](#)[kijk op VRT](#)[↪ delen](#)[tv-gids](#)[canvas curiosa](#)[cultuur](#)[de ideale wereld](#)[vranckx](#)[wedstrijden](#)

tot 29 april op VRT NU

4 months, 3 weeks and 2 days

© Mobra Films

Bekijk 4 months, 3 weeks and 2 days op .

Vijf redenen waarom je zéker moet kijken volgens *Gertjan Willems*

4 maanden, 3 weken en 2 dagen. Zo lang is de 22-jarige studente Gabita zwanger op de dag dat ze een illegale abortus wil laten uitvoeren. Hierbij krijgt ze de hulp van haar kamergenote Otilia. **4**

***months, 3 weeks and 2 days* vertelt het verhaal van deze cruciale dag in het leven van de twee vriendinnen.**

getipt door Gertjan

Gertjan Willems is een van onze *Cinema Canvas*-filmexperten. Als filmdocent is hij verbonden aan de Universiteit Antwerpen. Daarnaast is hij deeltijds onderzoeker aan de Universiteit Gent.

Regisseur **Cristian Mungiu** maakt er een confronterende film van die intussen een beklijvend beeld schetst van het leven in Roemenië in de jaren tachtig, onder de communistische dictatuur van Nicolae Ceausescu. **Gertjan heeft vijf redenen waarom deze Gouden Palmwinnaar uit 2007 een absolute *must see* is.**

1. Een prikkelend appel aan de kijker

4 months, 3 weeks and 2 days is, zo je wil, een kale film. Hij speelt zich volledig af binnen de tijdsspanne van één dag en we komen ook niet meer te weten dan wat er op die dag gebeurt. Hoe Gabita zwanger is geworden, haar motivatie om de zwangerschap af te breken of andere achtergronden krijgen we niet mee. Cristian Mungiu trekt deze **minimalistische aanpak** door op zowat alle vlakken: heel wat gevoelens blijven onuitgesproken, er klinkt geen filmmuziek en scènes bestaan uit één of enkele long takes, waardoor er bijzonder weinig cuts en nauwelijks close-ups zijn.

Door de filmische middelen spaarzaam in te zetten, krijg je als kijker ruimte om zelf in te vullen wat níét getoond en níét gezegd

wordt. **Deze film voelt geen enkel oordeel, maar laat dat aan jou over.** Mungiu brengt dus geen voorgekauwde, sentimentele cinema, maar wel een antimoraliserende film die de toeschouwer serieus neemt. Tegelijk is wat hij wél toont zo confronterend dat het voor een bijna fysieke filmervaring zorgt die binnenkomt als een mokerslag.

2. Minimale stijl, maximaal effect

Met een minimum aan middelen een maximum aan effect sorteren is hét handelsmerk van Mungiu. In *4 months* slaagt hij hier al in vanaf het allereerste shot: een stilleven van een tafel bij het raam.

Op die tafel zien we een kleine klok waarvan de wijzers 20 over 9 aangeven (het begin van wat een lange dag zal worden), net als een stapeltje lesnotities (waar de studentes hun aandacht op willen richten), een stapeltje bankbiljetten (waar ze hun aandacht op moeten richten, om de abortus te betalen) en een asbak waar de sigarettenrook uit opstijgt (de twee vrouwen zullen nog dikwijls naar de sigaret teruggrijpen in een poging hun stress te bedwingen). Centraal in beeld staat een aquarium met twee goudvissen.

Het allereerste shot - © Mobra Films

Het is niet moeilijk om hier de hoofdpersonages in te herkennen, gevangen in een situatie waar ze niet zelf voor gekozen hebben.

Het allerlaatste shot van de film, dat de twee vriendinnen vanachter een raam filmt, bevestigt dit. Let er trouwens op hoe tijdens een cruciale scène in een hotelkamer een schilderij met daarop een stilleven van opnieuw twee vissen een symbolische lading krijgt.

Ook het vervolg van het openingsshot is veelbetekend: wanneer een hand in beeld verschijnt om de sigaret uit de asbak te nemen, beweegt de camera achterwaarts en krijgen we Gabita te zien. Zij is haar koffer aan het pakken, ruimt de tafel af en vraagt haar kamergenote om even te helpen. Zo komt Otilia in beeld gewandeld.

De eenvoudige handelingen en de functionele dialoog (*"Wie vragen we om de vissen eten te geven? Heb je de tandpasta? Kan je zeep halen, en mijn haardroger? Waar ligt het geld?"*) schetsen haarscherp de relatie tussen de twee vriendinnen. Het zijn kamergenotes die volledig op elkaar zijn afgestemd. En het is Otilia die Gabita helpt, zonder grote woorden, als een vanzelfsprekend gevolg van hun vriendschap. Die vanzelfsprekendheid wordt in de loop van de dag danig op de proef gesteld, waardoor **de film nog meer dan over abortus, over vriendschap en loyaliteit lijkt te gaan.**

3. Hitchcockiaanse suspense

Op het puntje van je stoel is de enige manier om deze film te bekijken. En dat heeft alles te maken met zijn thrillerachtige

proporties. Hoewel natuurlijk geen thriller in de klassieke zin, weet Mungiu heel wat Hitchcockiaanse suspense over te brengen. Hij houdt de twee vriendinnen 108 minuten lang in het vizier.

Hierdoor kruip je onder de huid van de personages en slaat hun schrik ook jou om het hart.

via GIPHY

Zal de abortus wel lukken? Zal hij niet aan het licht komen? **Door bepaalde thrillerelementen toe te voegen, zoals een onbeantwoorde telefoon, een mes dat opduikt of een ambulance die klaarstaat, krijgt de dreiging steeds grotere proporties.** De titel met '4, 3, 2' verwijst hierdoor niet enkel naar de gevorderde staat van de zwangerschap, maar is tevens een macabere vorm van aftellen.

4. Inkijk in Ceausescu's Roemenië

De film speelt zich af in het Roemenië van 1987, een van de laatste jaren van het repressieve regime van de communistische president Nicolae Ceausescu, die kort na zijn aanstelling abortus illegaal maakte. De communistische sfeer is sterk uitgebeeld in het tweede shot van de film, waarin Otilia door de gangen van haar studentenhome loopt: eerst naar de douches, waar ze verwonderd vaststelt dat er warm water is, en vervolgens

langsheen handel drijvende studenten. Zeep, sigaretten en melkpoeder zijn hier een schaars goed.

© Mobra Films

De historische context komt ook overtuigend tot leven in de decors van de film. **Zo zien we het nakende einde van het regime weerspiegeld in de slecht onderhouden en troosteloze gebouwen**, en in een

Boekarest dat labyrintisch aandoet.

Vaak zit het hem ook in de details,

bijvoorbeeld wanneer in de beeldachtergrond een rij mensen staat aan te schuiven bij een voedingswinkel.

5. Kroonjuweel van de Roemeense new wave

Het succes van *4 months* kwam niet helemaal uit de lucht vallen. De Roemeense cinema kende sinds de jaren 2000 een indrukwekkende transformatie van een eerder marginaal verschijnsel tot een nieuwe cinematografische hotspot. Zozeer zelfs, dat er sprake is van een **Roemeense new wave**.

Eerdere hoogtepunten waren festivalsuccessen als *The Death of Mr. Lazarescu* (2005, Cristi Puiu) en *12:08 East of Bucharest* (2006, Corneliu Porumboiu). Maar het kroonjuweel vormt zonder twijfel *4 months*, dat als eerste (en tot nog toe enige) Roemeense film ooit de **Gouden Palm** in ontvangst mocht nemen op het festival van Cannes.

De Roemeense new wát?

De **Roemeense new wave** vertoont sterke gelijkenissen met het **Italiaanse neorealisme** van na de Tweede Wereldoorlog. *4 months, 3 weeks and 2 days* sluit bijvoorbeeld nauw aan bij een film als *Ladri di biciclette* van Vittorio De Sica, uit 1948. Kenmerkend voor de Roemeense filmgolf zijn een **minimalistische stijl** (vaak niet enkel een esthetische maar ook een budgettaire overweging), **een voorliefde voor wat zich afspeelt in de marge en een duidelijk politiek engagement**. Dikwijls focussen de films op historische of actuele maatschappelijke thema's.

4 months, met zijn kritiek op het communistische regime en hoe dit een diepgaande impact had op het leven van de Roemenen, heeft het allemaal. De film durft ook expliciet het ethische vraagstuk over abortus aan de kaak te stellen. Opvallend: zowel bij voor- als tegenstanders van abortus kreeg de film de wind van voren. Hij werd zowel *pro-life* als *pro-choice* gelezen.

Dit bewijst opnieuw dat *4 months, 3 weeks and 2 days* niet voor één interpretatie vatbaar is. En laat net dat de kracht zijn van deze film.

meer Cinema Canvas